

Kanadská 2/06 19. januára mozaika

Každé dva týždne na Vašom stole e-mailom alebo poštou

Smrť diplomata neovplyvní pôsobenie Kanady v Afganistane

Kanadský premiér Paul Martin oznámil v nedeľu 15. januára, že v juhoafgánskom Kandaháre bol pri samovražednom atentáte zabitý vysokopostavený kanadský diplomat Glyn Barry. Okrem toho boli pri útoku zranení traja kanadskí vojaci a dvaja afgánski civilisti. Vo vyhlásení, ktoré k tejto udalosti premiér vydal, vyjadril sústrasť rodinám obetí a dodal: „Práca, ktorej sa títo ľudia v Afganistane venovali, má pre Kanadu a celé medzinárodné spoločenstvo obrovský význam. Svoju úlohu zvládli a spolupracovali s afgánskymi ľuďmi na obnove ich krajiny. Úlohy, ktorých sa v riskantných a nebezpečných podmienkach chopili, boli viac než ušľachtilé. V našej činnosti budeme v Afganistane pokračovať s vedomím toho, že Glyn Barry tu položil život za mier a stabilitu.“ V auguste 2005 zriadila Kanada v Kandaháre Provinčný rekonštrukčný tím, zložený z približne 250 kanadských vojakov a z pracovníkov Kanadskej medzinárodnej rozvojovej agentúry, Kanadskej kráľovskej jazdeckej polície a Ministerstva zahraničných vecí Kanady. Cieľom projektu Provinčného rekonštrukčného tímu je pomôcť afgánskym úradom zaisťiť správu a bezpečnosť v oblasti a poskytnúť občanom základné služby. www.pm.gc.ca www.international.gc.ca

Parlamentné voľby v Kanade sa blížia

Vášnivá televízna debata predsedov jednotlivých strán (na zábere debata predsedov štyroch dominujúcich strán: zľava Jack Layton, Stephen Harper, Paul Martin a Gilles Duceppe), kampane politických strán, ospravedlnenia a sľuby voličom – Kanada doslova žije nadchádzajúcimi voľbami, ktoré sa uskutočnia 23. januára. O priazeň voličov sa uchádza spolu štrnásť registrovaných politických strán s 1 634 kandidátmi, z ktorých je 380 žien. Medzi najdôležitejšie strany patrí Liberálna strana s predsedom Paulom Martinom, Konzervatívna strana so Stephenom Harperom na čele, Nová demokratická strana s lídrom Jackom Laytonom a Québecký blok a jeho predseda Gilles Duceppe. Strana zelených vedená Jimom Harrisom patrí taktiež ku stranám, ktorej kandidáti sú zastúpení vo všetkých 308 volebných okrskoch. Väčšinový volebný systém, ktorý Kanada používa, funguje tak, že v každom volebnom okrsku víťazí kandidát, ktorý získa najväčší počet

hlasov. Premiérom sa tradične stáva predseda strany, ktorá získa najviac miest v snemovni. V Kanade je 308 volebných okrskov, najmenší (asi 17 000 voličov) je Nunavut, naopak najpočetnejší okrskok je Oak Ridges – Markham v provincii Ontário (asi 98 000 voličov, obidva údaje sú z roku 2004). Nezávislá volebná inštitúcia Elections Canada zabezpečuje, aby sa mohol volieb zúčastniť

každý občan a informuje voličov o tom, ako sa zaregistrovať, kedy a kde voliť. Voliči, ktorí sa v deň volieb nemôžu dostať k urnám, majú možnosť poslať volebný lístok poštou. Voliči v invalidnom dôchodku môžu voliť doma a do domov so sociálnou opaterou, domovov dôchodcov a iných inštitúcií býva privezená špeciálna mobilná urna. Vozičkári volia v bezbariérových volebných miestnostiach. Elections Canada tiež vydáva informácie o voľbách v jedenástich jazykoch pôvodných obyvateľov a v ďalších šiestich jazykoch prisťahovalcov. V predbežných prieskumoch sa na vrchole rebríčka strieda Liberálna a Konzervatívna strana (v najnovších verejných prieskumoch figurujú konzervatívci), ani jedna strana by ale nevytvorila väčšinovú vládu. www.elections.ca

Alberta: dôležitý svetový zdroj ropy

Kanadské roponosné piesky sa podľa správy zverejnenej minulý týždeň pobočkou kanadskej banky CIBC World Markets stanú najväčším jednorázovým prispievateľom ku globálnemu nárastu zásob ropy do roku 2010. Už tento rok sa očakáva, že čistý nárast produkcie ropy bude pochádzať z nekonvenčných zdrojov. „Naša štúdia 164 nových ropných polí a projektov naznačuje, že ropné trhy čaká v nasledujúcich troch rokoch, pokiaľ dopyt bude rásť rovnakým tempom ako doteraz, ďalšie „uťahovanie opaskov“,“ povedal hlavný ekonóm CIBC World Markets Jeff Rubin. Štúdia ďalej poukazuje na fakt, že viac ako 60 % z 3,6 miliónov barelov očakávanej novej produkcie ropy v roku 2006 len nahradí opotrebované polia v Severnom mori a kuvajtskom Burgane. Až sa vyčerpajú pôvodné zásoby ropy, nové ložiská zvýšia zásoby len o 1,5 milióna barelov na deň v rokoch 2006 a 2007 a o 1 milión barelov na deň v roku 2008. Jeff Rubin odhaduje, že kanadské roponosné piesky sa môžu stať jedným zo svetovo najvýznamnejších zdrojov hodnotnej energie, ale tiež jednou z mála investícií otvorených súkromnému kapitálu. Štúdia naznačuje, že plánované rozrastanie roponosných pieskov v Alberte v nasledujúcej dekáde dokonca prevýši rozvoj ťažby ropy v Saudskej Arábii. www.cibc.com/ca

Centrum farmakogenomiky: lieky šité na mieru

Päťmiliónový dar absolventov Universitě de Montréal – Michela Sauciera a jeho ženy Gisèle Beaulieu – umožní univerzite výstavbu Centra farmakogenomiky. Farmakogenomika (predtým skôr farmakogenetika) skúma genetický kód pacienta a analyzuje, ktoré lieky ňuho môžu spôsobiť nežiaduce účinky a ktoré sú naopak účinné. Centrum by malo byť oficiálne otvorené v lete 2007 a bude slúžiť všetkým odvetviám medicíny na univerzite, predovšetkým vedeckým pracovníkom z klinickej farmakológie, farmakoepidemiológie či genetiky. „Pochopenie individuálnej genetickej výbavy sa môže stať kľúčom k liečeniu jednotlivých pacientov a viesť k väčšej účinnosti a bezpečnosti liekov,“ povedal doktor Tardif z výskumného centra Montreal Heart Institute na univerzite. www.unmontreal.ca/english/presentation/press_releases.html

Viete, že...

Vo Vancouveri v Britskej Kolumbii pršalo do minulého týždňa nepretržite 26 dní, takže k prekonaniu rekordu z roku 1953 chýbali len dva dni? K evakuácii bolo pripravených spolu 296 domov a okolo 900 až 1 000 ľudí. Rodinám bolo oznámené, aby kontaktovali svojich príbuzných, zaistili dočasné bývanie pre svojich zvieracích miláčikov a pripravili si všetko potrebné tak, aby dokázali behom hodiny opustiť domov. V horskom stredisku Whistler, ktoré sa nachádza nad Vancouverom, napadlo za posledných sedem dní 145 centimetrov snehu. A ako sa dočítate na internetovej stránke www.whistler.com: „Stále ho pribúda!“

Dôležité upozornenie pre kanadských občanov

Od 24. februára 2006 dostanú Kanadania, ktorí budú žiadať v Bratislave o pas, strojom čitateľný cestovný dokument. Pretože vybavenie žiadosti o tento typ pasu trvá dlhšiu dobu, až 15 pracovných dní, doporučujeme, aby ste o pas žiadali vo veľkom predstihu pred plánovaným vycestovaním či žiadosťou o obnovenie víz.

KVÍZ O KANADE

Ktoré mesto v Kanade má najviac hmlistých dní v roku? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: Niagarské vodopády naplnia za minútu 62 olympijských bazénov.